

Gemeente Zwolle
College van B&W
T.a.v. mevrouw M. Schuttenbeld
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

Kopie aan de heer M. Epema
Kopie aan gemeenteraad

Betreft : Aanbod Duurzaam Tolhuislanden
Datum : 16 oktober 2019

Geachte college,

Eind 2017 heeft de gemeente Zwolle de Zwolse Energiegids uitgebracht waarin Tolhuislanden werd gezien als één van de gebieden waar grootschalige opwekking van wind- en zonne-energie plek zou kunnen plaats vinden. In het coalitieakkoord van 2018 werd dit vernauwd naar het gebied van Tolhuislanden waar een dergelijke ontwikkeling voor windenergie zou kunnen plaatsvinden. Met de Zwolse Energiegids en het coalitieakkoord heeft u duidelijk gemaakt dat u hecht aan lokaal eigenaarschap, het creëren van sociale en economische meerwaarde en een zorgvuldig proces.

Achtergronden en werkzaamheden

Vanaf begin 2018 is bij ons, als bewoners van het gebied van Tolhuislanden, en de gemeente duidelijk geworden dat deze meerwaarde het beste vorm gegeven zou kunnen worden door, als gebied zelf de regie te pakken en het initiatief te nemen. Immers, het is onze woon- en leefomgeving. Wij hebben dit opgepakt met out-of-pocket financiële ondersteuning van de gemeente en provincie (LEI-subsidie). Daarnaast zijn door de leden van de regiegroep, bestaande uit 17 inwoners van Tolhuislanden, via de diverse werkgroepen (zon, wind & gebiedskwaliteit) vele uren besteed aan het verkennen van de diverse aspecten van wind-, zonne-energie en de gevolgen die dit heeft voor de belangen omtrent gebiedseconomie en -kwaliteit. Het proces is van het begin af aan opgestart door 2 bewoners, Henk en Jenny van der Horst, en ondersteund door e-Colijn (energie project & proces adviseur). Tijdens de verkenning heeft adviesbureau Pondera inhoudelijk ondersteuning verleend. Dit voorjaar hebben we de gemeenteraad mogen ontvangen en hen uitgebreid geïnformeerd over ons proces, onze aanpak en ambities.

Inmiddels hebben we het eerste onderzoek naar de bandbreedte afgerond en zijn we nu bezig met de oprichting van een coöperatie, om de ontwikkeling organisatorisch in goede banen te leiden. Als Coöperatie Duurzaam Tolhuislanden (in oprichting) willen we u hierbij, namens de inwoners van Tolhuislanden, het aanbod doen voor de hoeveelheid duurzame energie die wij in het gebied, de Tolhuislanden, denken te kunnen realiseren.

Om dit aanbod te kunnen realiseren zijn vertrouwen en samenwerken essentieel, binnen het gebied én met de gemeente. In deze brief staan naast het aanbod voor de bandbreedte, ook onze voorwaarden. Deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Toelichting gebiedsproces

Vanuit de wens om als inwoners in het gebied dit aanbod vast te stellen, zijn alle inwoners uit het gebied uitgenodigd om deel te nemen aan diverse bijeenkomsten. Allen zijn via nieuwsbrieven en persoonlijk contact op de hoogte gehouden van de voortgang. Circa 50% van de 52 bewonersadressen in het gebied heeft geparticipeerd in de bijeenkomsten, waarvan ongeveer 25 personen continue actief waren. Het Zwolse bedrijfsleven op de Hessenpoort heeft hierbij gastvrij ruimte beschikbaar gesteld voor verschillende bijeenkomsten.

Om u een beeld te geven van de zorgvuldigheid, waarmee we het proces hebben vormgegeven, geven we u hieronder een overzicht van de bijeenkomsten, die hebben plaatsgevonden, om als gebied onze visie te vormen en te komen tot een doelstelling voor duurzame energie:

1. Een gebiedsbijeenkomst als begin van het proces
2. Twee afzonderlijke avonden werksessies om een beeld te krijgen van het beschikbare gebied
3. Een gebiedsbijeenkomst waarin de resultaten van de werksessies en mogelijke scenario's zijn gepresenteerd
4. Een inloopavond om alle inwoners de gelegenheid te geven te reageren en voor nadere vragen
5. Een gebiedsbijeenkomst waarin de resultaten en het aanbod zijn vastgesteld middels een stemming.

Het aanbod dat wij u doen is gebaseerd op een stemming onder de inwoners in het gebied waarbij elk woonadres als één stem geldt. De inwoners zijn gevraagd om, door middel van stembriefjes, afzonderlijk voor grootschalige zonne-energie en windenergie aan te geven welke onder- en bovengrens zij als aanbod kunnen doen aan de gemeente Zwolle. Aanvullend per e-mail zijn de inwoners benaderd, die verhinderd waren of langer wensten na te denken, gelegenheid te geven inbreng te leveren. Ongeveer de helft van de adressen heeft een opgave gedaan.

Tevens zijn de grondeigenaren gevraagd of zij open staan voor duurzame energie installaties op hun gronden. Ongeveer de helft van de grondeigenaren heeft hierop gereageerd en hieruit volgt dat nagenoeg al deze grondeigenaren hiervoor open staan. Er is een onderscheid in voorkeur voor specifiek windenergie, specifiek zonne-energie, of een combinatie daarvan.

Aanbod voor duurzame energieproductie in 2025

Het proces heeft geleid tot het volgende aanbod dat de bewoners van Tolhuislanden aan de gemeente Zwolle doen. Het aanbod is gebaseerd op een palet van scenario's, welke uitsluitend tot doel hebben gehad om tot een realistisch aanbod te komen. Nadrukkelijk merken we op dat daarbij nog geen keuzes zijn gemaakt voor specifieke scenario's of locaties voor windturbines of zonneparken. In de volgende fase zullen wij, door middel van een zorgvuldig ruimtelijk inrichtingsproces, samen met de bewoners keuzes maken, opdat de verschillende gebiedskwaliteiten, én ook de lusten en lasten in goede balans tot het eindresultaat van de daadwerkelijke locaties en omvang zullen leiden.

Ons aanbod is als volgt. In het jaar 2025 zijn in het gebied van Tolhuislanden installaties voor de opwekking van duurzame energie gerealiseerd die jaarlijks een energieproductie realiseren van minimaal 0,13 PJ en maximaal 0,30 PJ.

DUURZAME ENERGIEPRODUCTIE IN 2025: 0,13 PJ – 0,30 PJ

Voor uw idee, dit komt indicatief overeen met de energieproductie van 3 tot 6 moderne windturbines of van 39 tot 88 hectare zonne-energieveld. De werkelijkheid zal bestaan uit een combinatie van windturbines en zonnevelden, niet uit de optelsom van genoemde aantallen/omvang. Om het in perspectief te zetten, het totale gebied Tolhuislanden heeft een omvang van ca. 660 ha.

Om de gemeente Zwolle zekerheid te bieden over de opwekking van duurzame energie hebben wij gemeend u een ondergrens te moeten garanderen. U kunt erop rekenen dat minimaal 0,13 PJ duurzame energie wordt geproduceerd per jaar vanaf het jaar 2025. Tevens hebben wij een maximum willen aangeven waarmee we u willen laten zien dat wij de noodzaak voor en ambitie tot duurzame energie onderschrijven. Echter er ook grenzen zijn aan het draagvermogen van het gebied. Voor nu willen wij onze schouders zetten onder het uitwerken en de realisatie van de mogelijkheden van ons aanbod.

Voorwaarden aanbod

Onze voorwaarden willen en kunnen we niet alleen vastleggen via deze brief. Het gewicht, de omvang, looptijd en impact van het gebiedsproces op onze leefomgeving vragen om goed gezamenlijk overleg en een gedegen vastlegging van afspraken over en weer. Deze afspraken willen wij graag met u vastleggen in een gebiedscontract. Immers, we zullen elkaar, en ook andere organisaties zoals de netbeheerder en de provincie, nodig hebben om dit gebiedsproces voortvarend te laten verlopen. Tevens vormt het sluiten van het gebiedscontract een markering van de afsluiting van een verkenningsperiode en de aanvang van initiatief- en ontwikkelingsfase. Tot slot kan het gebiedscontract een gedegen basis zijn voor mogelijke noodzakelijke zakelijke zekerheden in samenwerkingen (bijvoorbeeld: participanten, investeerders of uitvoerders) om het proces en project vorm te geven.

Zonder nu al volledig te kunnen zijn voorzien wij op basis van het voorgaande dat wij onder meer de volgende voorwaarden willen vormgeven in het gebiedscontract:

1. **Regie en exclusiviteit:** De inwoners van het gebied hebben de regie (zeggenschap, leiding) op de uitwerking van de mogelijkheden voor duurzame energie en het maken van ruimtelijke, financiële, organisatorische en procesmatige keuzes. De gemeente verleent geen medewerking aan initiatieven die door partijen van binnen en/of buiten het gebied worden gestart, zo lang het initiatief van de buurt loopt.
2. **Participatie:** Alle inwoners in het gebied hebben de mogelijkheid deel te nemen in de uitwerking en realisatie, zowel in proces als financiële participatie. De financiële baten van duurzame energie installaties komen op evenredige en transparante wijze voor het overgrote deel terecht bij de inwoners van het gebied.
3. **Planologische en vergunning technische medewerking:** De gemeente, zowel college als raad, nemen een principe besluit inzake het verlenen van planologische medewerking aan een, nog in te dienen, principe plan op hoofdlijnen¹. Dit geeft zekerheid ten aanzien van de benodigde financiële investeringen voor het uitvoeren onderzoeken en dergelijke.

¹ Hierin zijn precieze locaties, dimensies, technieken nog niet uitgewerkt. Planning, proces, participatieprincipes ten aanzien van proces en financiën zijn hierin opgenomen.

4. **Ondersteuning in het proces en het verkrijgen projectfinanciering:** Continuïteit is van belang daarom willen wij van de gemeente ondersteuning bij het proces en de projectfinanciering. Met als doel, over voldoende middelen en garanties te blijven beschikken. De gemeente voorziet in één bestuurlijk en één ambtelijk aanspreekpunt.
5. **Gezamenlijk oplossen capaciteitsproblematiek energie-infra:** De gemeente spant zich in, om in samenwerking met de netbeheerder, onze coöperatie en andere relevante betrokkenen, op innovatieve wijze de capaciteitsproblematiek in energie-infrastructuur op te lossen. We merken daarbij op dat de problemen in de energie-infra een voorbehoud vormen voor in ieder geval het tijdschema van de te realiseren doelstellingen van ons gebiedsproces.

Om invulling te geven aan deze voorwaarden ligt er ook een grote uitvoerende opgave bij ons als inwoners, dat realiseren wij ons. Het invullen van de voorwaarden vraagt ook van de inwoners om risico te nemen, in bestede tijd, financieel, emotioneel en natuurlijk ten aanzien van hun eigen woon-, leef- en werkomgeving.

Vervolgstappen

De ondersteuning die wij van de gemeente hebben ontvangen om te komen tot een gedragen aanbod voor duurzame energie hebben wij zeer gewaardeerd. Wij kijken uit naar het continuëren van deze samenwerking. Binnenkort zullen wij u benaderen om een toelichting te geven aan het college van B&W inzake ons aanbod en bespreken daarbij graag het vervolg.

Ondertussen continueren wij onze werkzaamheden. Wij zijn een coöperatie aan het oprichten. Hiervoor hebben wij in september 2019 een interim bestuur gevormd. Als interim bestuur zijn we ook gestart met het opstellen van het plan van aanpak, hierin wordt de planning van het vervolg vorm gegeven. Tot slot maken wij graag afspraken samen met u om het gebiedscontract op te stellen.

Een afschrift van deze brief is aan de gemeenteraad toegezonden.

Mocht u vragen hebben over deze brief kunt u contact opnemen met de voorzitter van het interim bestuur van de coöperatie in oprichting, mevrouw Van der Horst (06-30379437 en tolhuislanden@gmail.com).

Hoogachtend,

Namens Coöperatie Duurzaam Tolhuislanden i.o.

J. van der Horst

Voorzitter Duurzaam Tolhuislanden i.o.